

Uredba o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program)

Uredba je objavljena u "Službenom listu CG", br. [16/2016](#), [4/2018](#), [11/2018](#), [46/2019](#), [8/2020](#), [19/2020](#), [43/2021](#), [60/2021](#), [91/2021](#), [118/2021](#) i [24/2022](#).

Predmet

Član 1

Ovom uredbom uređuje se realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, za sprovođenje mjera ruralnog razvoja iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) za "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava" (u daljem tekstu: Mjera 1) i "Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva" (u daljem tekstu: Mjera 3) i "Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja" (u daljem tekstu: Mjera 7), podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma", podmjera 7.2 "Podrška investicijama za preradu na gazdinstvu" i podmjera 7.3 "Podrška investicijama za unapređenje zanata u skladu sa Programom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014-2020.

Korisnici sredstava podrške za sprovođenje Mjere 1

Član 2

Sredstva podrške iz Mjere 1 mogu koristiti pravna ili fizička lica, odnosno poljoprivredna gazdinstva najkasnije do dana objavljivanja javnog poziva upisana u registar poljoprivrednih gazdinstava i koja ispunjavaju uslove propisane zakonom i ovom uredbom (u daljem tekstu: korisnici podrške).

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 1 za obavljanje djelatnosti ribarstva i akvakulture mogu koristiti privredna društva i preduzetnici upisani u Centralni registar privrednih subjekata najkasnije do dana objavljivanja javnog poziva.

Korisnici sredstava podrške iz Mjere 1 ne mogu biti pravna lica koja su u vlasništvu države više od 25 % kapitala društva.

Ako je korisnik sredstava podrške povezan i/ili ima partnerske odnose sa drugim pravnim licima, korisnik sredstava podrške i druga pravna lica koja su povezana i/ili imaju partnerske odnose sa korisnikom podrške, mogu ostvariti pravo na sredstava podrške kao jedan korisnik podrške.

Sektori za korišćenje sredstava podrške

Član 3

Sredstva podrške iz Mjere 1 mogu se koristiti za proizvodnju poljoprivrednih i ribljih proizvoda datih u Prilogu 1 koji je sastavni dio ove uredbe iz sljedećih sektora:

- 1) mlijeka (govedarstvo, ovčarstvo i kozarstvo);
- 2) mesa (tip govedarstva, tip ovčarstva, tip svinjarstva i tip živinarstva);
- 3) proizvodnje jaja;
- 4) voća, povrća i ratarstva (uključujući žitarice, gljive, pečurke, aromatično i ljekovito bilje);
- 5) vinogradarstva;
- 6) maslinarstva;
- 7) pčelarstva i
- 8) ribarstva (marikulture i akvakulture).

Značenje izraza

Član 3a

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

1) **projekat** je cjelokupna investiciona aktivnost, koja se sastoji od prihvatljivog i neprihvatljivog dijela troškova za sufinansiranje iz Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014-2020 (u daljem tekstu: IPARD II program);

2) **investicija** je dio projekta za čiju podršku se podnosi zahtjev na osnovu javnog poziva u skladu sa ovom uredbom;

3) **tehnička tijela** su organi državne uprave nadležni za poslove zaštite životne sredine, dobrobiti životinja, javnog zdravlja i zaštite i zdravlja na radu;

4) **nezavisni ponuđači** su ponuđači koji nijesu sa korisnikom podrške povezani vlasničkim, srodničkim ili partnerskim odnosima.

Prihvatljive investicije i troškovi za sektor mlijeka, mesa i proizvodnju jaja

Član 4

Sredstva podrške iz Mjere 1 mogu se koristiti za podršku u sektorima proizvodnje mlijeka (govedarstvo, ovčarstvo i kozarstvo), proizvodnje mesa (tip govedarstva, tip ovčarstva, tip svinjarstva i tip živinarstva) i sektoru proizvodnje jaja i to za:

- 1) izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za držanje stoke ili živine;
- 2) izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje pomoćnih objekata na gazdinstvu;
- 3) uređenje infrastrukture na gazdinstvu;
- 4) izgradnju, instalaciju i opremanje sistema za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi;
- 5) nabavku namjenske opreme i mehanizacije;
- 6) izgradnju, rekonstrukciju objekata za skupljanje i odlaganje stajnjaka;
- 7) izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za skupljanje, preradu i zbrinjavanje otpada i nusproizvoda, uključujući stajnjak;
- 8) izgradnju sistema za vodosnabdijevanje.

Za realizaciju investicija iz stava 1 ovog člana, prihvatljivi troškovi za korišćenje sredstva podrške dati su u Prilogu 2 koji je sastavni dio ove uredbe.

Prihvatljive investicije i troškovi za sektor voća, povrća i ratarstva, vinogradarstva i maslinarstva

Član 5

Sredstva podrške iz Mjere 1 mogu se koristiti za podršku u sektorima voća, povrća i ratarstva (tip proizvodnje voća, tip proizvodnje povrća, tip proizvodnje ratarskih kultura, tip proizvodnje gljiva i pečurki i tip proizvodnje aromatičnog i ljekovitog bilja), vinogradarstva i maslinarstva, i to za:

- 1) investicije u poboljšanje zemljišta za nove i postojeće zasade;
- 2) podizanje, restrukturiranje ili opremanje voćnjaka ili plantaža višegodišnjeg aromatičnog i ljekovitog bilja ili vinograda ili maslinjaka, kao i zaštićenih prostora, uključujući i protivgradnu zaštitu ili druge tehnologije namijenjene zaštiti od predatora;
- 3) izgradnju ili unaprjeđenje sistema za vodosnabdijevanje i navodnjavanje;
- 4) izgradnju instalacija ili opremanje sistema za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi;
- 5) nabavku namjenske opreme i mehanizacije;
- 6) izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje pomoćnih objekata na gazdinstvu;
- 7) uređenje infrastrukture na gazdinstvu.

Za realizaciju investicija iz stava 1 ovog člana, prihvatljivi troškovi za korišćenje sredstava podrške dati su u Prilogu 2 ove uredbe.

Prihvatljive investicije i troškovi za sektor pčelarstva

Član 6

Sredstva podrške iz Mjere 1 mogu se koristiti za podršku u sektoru pčelarstva, i to za:

- 1) nabavku namjenske opreme;
- 2) izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje pomoćnih objekata na gazdinstvu;
- 3) uređenje infrastrukture na gazdinstvu;
- 4) izgradnju, instalaciju ili opremanje sistema za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi;
- 5) opremu za transport košnica;
- 6) investicije u tehnologije namijenjene zaštiti od predatora.

Za realizaciju investicija iz stava 1 ovog člana, prihvatljivi troškovi za korišćenje sredstva podrške dati su u Prilogu 2 ove uredbe.

Prihvatljive investicije i troškovi za sektor akvakulture

Član 7

Sredstva podrške iz Mjere 1 mogu se koristiti za podršku u sektoru akvakulture i to za:

- 1) izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanju uzgajališta;
- 2) izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanju pomoćnih zgrada;
- 3) uređenje infrastrukture na uzgajalištu;
- 4) izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili obnova i/ili nabavka opreme za obnovljive izvore energije (fotonaponski sistemi);
- 5) nabavku namjenske opreme i mehanizacije;
- 6) investicije u tehnologije namijenjene zaštiti od predatora;
- 7) izgradnju sistema za vodosnabdijevanje;
- 8) izgradnju i/ili rekonstrukciju splava za operativni rad uzgajališta, sa pripadajućom opremom.

Za realizaciju investicija iz stava 1 ovog člana, prihvatljivi troškovi za korišćenje sredstva podrške dati su u Prilogu 2 ove uredbe.

Opšti troškovi

Član 8

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 1 mogu se koristiti i za opšte troškove iz Priloga 2 ove uredbe (naknade za usluge arhitekta, inženjera, drugih konsultanata i studija izvodljivosti) do 12% vrijednosti prihvatljivih troškova investicije za projekte sa prihvatljivim troškom investicije do 500.000 €, pod uslovom da troškovi pripreme biznis plana nijesu veći od 5% prihvatljivog troška investicije.

Ponude i/ili računi za opšte troškove investicije mogu se dostavljati samo od pravnih lica, odnosno nezavisnih ponuđača koji su registrovani za obavljanje djelatnosti za koju se daje ponuda ili izdaje račun.

Opšti troškovi za podnošenje zahtjeva za dodjelu podrške su prihvatljivi samo ako je u trenutku podnošenja zahtjeva dostavljena potrebna dokumentacija (biznis plan, tehnička i projektna dokumentacija) za dodjelu sredstava podrške za pokriće opštih troškova.

Neprihvatljivi troškovi

Član 9

Troškovi za koje se ne mogu koristiti sredstva podrške iz Mjere 1 su:

- 1) porezi, naknade, takse, doprinosi, uključujući poreze na dodatu vrijednost (PDV);
- 2) carine, uvozne dažbine ili bilo koji drugi troškovi koji imaju ekvivalentan efekat;
- 3) kupovina, uzimanje u zakup ili lizing zemljišta i postojećih objekata;
- 4) kamate, novčane kazne, finansijske kazne i sudski troškovi;
- 5) operativni troškovi;
- 6) polovna oprema i mehanizacija;
- 7) bankarski troškovi, troškovi garancija i slični troškovi;
- 8) plaćanje u naturi;
- 9) pribavljanje dozvole za obavljanje proizvodnje, kupovinu životinja, jednogodišnjih biljaka i njihovo održavanje, amortizacija i troškovi zakupa;
- 10) troškovi održavanja i amortizacije;
- 11) nabavka potrošnog materijala.

Troškovi nastali prije zaključenja ugovora o dodjeli sredstava podrške nijesu prihvatljivi osim opštih troškova.

Stručna osposobljenost

Član 10

Sredstava podrške iz Mjere 1 može da koristi korisnik podrške, koji:

- ima najmanje tri godine iskustva u poljoprivrednoj proizvodnji, preradi ili uslugama vezanim za poljoprivredu; ili
- ima najmanje završen IV1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; ili
- je završio obuku iz sektora za koji je podnio zahtjev za dodjelu podrške u trajanju od najmanje 50 časova.

Dokazi iz stava 1 al. 1 i 2 ovog člana dostavljaju se uz zahtjev za dodjelu podrške.

Dokaz iz stava 1 alineja 3 ovog člana dostavlja se najkasnije do konačne isplate sredstava podrške.

Ekonomska održivost gazdinstva

Član 11

Korisnici sredstava podrške Mjere 1 ekonomsku održivost gazdinstva dokazuju biznis planom.

Korisnici sredstava podrške Mjere 1 koji su pravna lica ekonomsku održivost gazdinstva dokazuju biznis planom i finansijskim iskazima.

Korisnici sredstava podrške Mjere 1 čiji su ukupni troškovi za realizaciju investicije od 50.000 € i više izrađuju detaljan biznis plan, a korisnici podrške čiji su ukupni troškovi investicije do 50.000 € izrađuju pojednostavljeni biznis plan.

Vlasništvo nad predmetom investicije

Član 11a

Pravo na dobijanje podrške za sprovođenje Mjere 1 mogu ostvariti korisnici podrške koji su najkasnije do konačne isplate sredstava podrške vlasnici predmeta investicije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na dobijanje podrške za sprovođenje Mjere 1 mogu ostvariti i korisnici podrške čija se investicija odnosi na nabavku opreme, izgradnju staklenika/plastenika i podizanje zasada višegodišnjih biljaka na zakupljenim objektima i/ili parcelama pod uslovom da je ugovor o zakupu zaključen na period duži od deset godina od dana podnošenja zahtjeva za dodjelu podrške.

Uslovi za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 1 (specifični kriterijumi)

Član 12

Pravo na dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 1 mogu ostvariti korisnici podrške koji se do dana objavljivanja javnog poziva, u zavisnosti od sektora i tipa proizvodnje:

- bave proizvodnjom mlijeka i koji imaju najmanje pet krava ili junica (priplodnih grla) starijih od godinu dana, ili najmanje 50 ovaca ili najmanje 50 koza;
- bave proizvodnjom mesa po jednom turnusu i koji imaju najmanje 30 goveda u tovu, ili najmanje 50 ovaca ili 100 jagnjadi u tovu ili najmanje 20 krmača ili 100 svinja u završnom tovu ili najmanje 1.000 pilića ili najmanje 100 ćurica;
- bave proizvodnjom jaja i koji imaju najmanje 1.500 koka nosilja;
- bave proizvodnjom voća, povrća, ratarskih kultura uključujući žitarice, gljive, pečurke, aromatično i ljekovito bilje i koji imaju u proizvodnji: voća - površine zasada najmanje 0,5 ha; povrća- površine zasada na otvorenom najmanje 0,5 ha i/ili površine zasada pod zaštićenim prostorom najmanje 0,1 ha; ratarskih kultura - površine zasada najmanje 1 ha; aromatičnog i ljekovitog bilja - površine zasada najmanje 0,3 ha; gljiva i pečurki - proizvodne površine najmanje 0,01 ha;
- bave vinogradarstvom, a površina vinograda je najmanje 0,5 ha;
- bave maslinarstvom, a površina zasada je najmanje 0,5 ha;
- bave pčelarstvom, a koji imaju najmanje 30 pčelinjih društava; i
- bave ribarstvom i akvakulturom i imaju najmanji godišnji kapacitet od 10 t ribe ili školjki.

Korisnici podrške iz stava 1 al. 4, 5, 6 i 8 ovog člana, prilikom podnošenja zahtjeva za dodjelu podrške podnose i dokaz o pravu svojine na zemljištu, odnosno objektu ili dokaz kojim se utvrđuje pravo korišćenja zemljišta na period od najmanje deset godina počev od dana podnošenja zahtjeva za dodjelu podrške ili prije.

Zemljište (proizvodne površine) i životinje iz stava 1 ovog člana moraju biti upisani u registar poljoprivrednih gazdinstava najkasnije do dana objavljivanja javnog poziva.

Minimalni obim proizvodnje u trenutku podnošenja zahtjeva za isplatu

Član 13

- brisan -

Investicije za obnovljive izvore energije

Član 14

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 1 za investicije za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi, mogu se koristiti ukoliko kapacitet sistema ne prelazi potrebe za energijom na poljoprivrednom gazdinstvu, a proizvedena energija se koristi za sopstvene potrebe.

Nabavka traktora

Član 14a

Korisnici Mjere 1 mogu dobiti podršku za samo jedan traktor, sa maksimalnom snagom (koja ne prelazi 100 kW) u periodu realizacije IPARD II Programa.

Visina podrške

Član 15

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 1 mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 10.000 € do 500.000 €.

Sredstva iz stava 1 ovog člana dodjeljuje se u visini do 60% vrijednosti odobrenih prihvatljivih troškova.

Sredstva iz stava 1 ovog člana dodjeljuje se u visini do 65% vrijednosti odobrenih prihvatljivih troškova za poljoprivredno gazdinstvo čiji nosilac u trenutku donošenja odluke o dodjeli podrške ima manje od 40 godina.

Sredstva iz stava 1 ovog člana dodjeljuju se u visini do 70% vrijednosti odobrenih prihvatljivih troškova na poljoprivrednom gazdinstvu u planinskom području.

Dodatna sredstva podrške od 10% u odnosu na sredstva iz st. 2, 3 i 4 ovog člana, mogu se dodijeliti za dio odobrenih prihvatljivih troškova koji se odnosi na upravljanje, skladištenje stajnjaka i drugog otpada iz poljoprivredne proizvodnje.

Korisnici sredstava podrške iz Mjere 3

Član 16

Sredstva podrške iz Mjere 3 mogu koristiti pravna lica (mikro, mala i srednja) u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, koja su upisana u CRPS i kooperative.

Sredstva podrške iz stava 1 ovog člana mogu koristiti i velika pravna lica koja imaju manje od 750 zaposlenih ili čiji godišnji obrt ne prelazi 200.000.000 €, pod uslovom da se investicijom obezbjeđuje ispunjavanje uslova u pogledu zaštite životne sredine, javnog zdravlja, dobrobiti životinja i zaštite i zdravlja na radu za cjelokupan proces proizvodnje, odnosno postrojenja.

Korisnici sredstava podrške iz st. 1 i 2 ovog člana ne mogu biti pravna lica koja su u vlasništvu države preko 25% kapitala društva.

Korisnici sredstava podrške iz st. 1 i 2 ovog člana, moraju biti registrovani za djelatnost prerade i/ili proizvodnje poljoprivrednih proizvoda.

Ako je korisnik podrške povezan i/ili ima partnerske odnose sa drugim pravnim licima, korisnik podrške i druga pravna lica koja su povezana i/ili imaju partnerske odnose sa korisnikom podrške, mogu ostvariti pravo na sredstva podrške kao jedan korisnik podrške.

Sektori za korišćenje sredstava podrške

Član 17

Sredstva podrške iz Mjere 3 mogu se koristiti za proizvodnju poljoprivrednih i ribljih proizvoda datih u Prilogu 1 ove uredbe iz sljedećih sektora:

- 1) prerade mlijeka;
- 2) prerade mesa;
- 3) prerade voća, povrća i ratarskih kultura (uključujući žitarice, gljive, pečurke, aromatično i ljekovito bilje);
- 4) proizvodnje vina;
- 5) prerade maslina;
- 6) prerade ribe i proizvoda akvakulture.

Prihvatljive investicije i troškovi

Član 18

Sredstva podrške iz Mjere 3 mogu se koristiti za podršku u sektorima prerade mlijeka, prerade mesa, prerade voća, povrća, ratarskih kultura (uključujući žitarice, gljive, pečurke, aromatično i ljekovito bilje), proizvodnje vina, prerade maslina i sektoru prerade ribe, i to za:

- 1) izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za prijem i preradu, pomoćnih objekata, kupovinu namjenske opreme, uređaja i mašina;
- 2) uređenje infrastrukture korisnika i investicije vodosnabdjevanja;
- 3) izgradnju, rekonstrukciju ili opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora - fotonaponski sistemi;
- 4) investicije u opremanje sistema za štednju energije, zaštitu životne sredine, opremu i sredstva za ponovnu preradu repromaterijala i preradu, tretman i odlaganje otpada i nusproizvoda;
- 5) uvođenje sistema bezbjednosti hrane i upravljanja kvalitetom proizvoda;
- 6) nabavku opreme, uređaja i mašina, uključujući hardver i softver.

Za realizaciju investicija iz stava 1 ovog člana, prihvatljivi troškovi sredstava dati su u Prilogu 2 ove uredbe.

Opšti troškovi

Član 19

Pored troškova iz Priloga 2 ove uredbe, sredstva podrške iz Mjere 3 mogu se koristiti i za opšte troškove (naknade za usluge arhitekata, inženjera, drugih konsultanata i studija izvodljivosti) do 12% vrijednosti prihvatljivih troškova investicije i to za:

- 1) projekte sa prihvatljivim troškom investicija manje od 1.000.000 €, troškovi pripreme biznis plana ne smiju biti veći od 5% prihvatljivih troška investicije;
- 2) projekte sa prihvatljivim troškom investicija od 1.000.000 € do 1.500.000 € troškovi pripreme biznis plana ne smiju biti veći od 4% prihvatljivih troška investicije.

Ponude i/ili računi za opšte troškove investicije mogu se dostavljati samo od pravnih lica, odnosno nezavisnih ponuđača koji su registrovani za obavljanje djelatnosti za koju se daje ponuda ili izdaje račun.

Opšti troškovi za podnošenje zahtjeva za dodjelu podrške su prihvatljivi samo ako je u trenutku podnošenja zahtjeva dostavljena potrebna dokumentacija (biznis plan, tehnička i projektna dokumentacija) za dodjelu sredstava podrške za pokriće opštih troškova.

Neprihvatljivi troškovi za podršku iz Mjere 3

Član 20

Sredstva podrške iz Mjere 3 ne mogu se koristiti za:

- 1) poreze, naknade, takse, doprinose i porez na dodatu vrijednost (PDV);
- 2) carine, uvozne dažbine, ili bilo koje druge troškove koji imaju ekvivalentan efekat;
- 3) kupovinu, uzimanje u zakup ili lizing zemljišta i postojećih objekata;
- 4) kamate, novčane kazne, finansijske kazne i sudske troškove;
- 5) operativne troškove,
- 6) ponovnu opremu i mehanizaciju;
- 7) bankarske troškove, troškove garancija i ostale i slične troškove;
- 8) troškove održavanja i amortizacije;
- 9) plaćanje u naturi;
- 10) pribavljanje dozvola za obavljanje proizvodnje;
- 11) nabavku potrošnog materijala.

Troškovi nastali prije zaključenja ugovora o dodjeli sredstava podrške nijesu prihvatljivi osim opštih troškova"

Ekonomska održivost korisnika

Član 21

Korisnici sredstava podrške Mjere 3 ekonomsku održivost dokazuju biznis planom i finansijskim iskazima.

Korisnici sredstava podrške Mjere 3 čiji su ukupni troškovi za realizaciju investicije jednaki ili veći od 50.000 € izrađuju detaljan biznis plan, a korisnici čiji su ukupni troškovi za realizaciju investicije manji od 50.000 € izrađuju pojednostavljeni biznis plan.

Vlasništvo nad predmetom investicije

Član 22

Pravo na dobijanje podrške iz sredstava Mjere 3, mogu ostvariti korisnici podrške koji su u trenutku konačne isplate sredstava podrške vlasnici predmeta investicije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na dobijanje podrške iz sredstava Mjere 3, mogu ostvariti i korisnici podrške čija se investicija odnosi na nabavku opreme, uređaja i mašina u zakupljenim objektima i/ili na parcelama, pod uslovom da je ugovor o zakupu zaključen na period duži od deset godina od dana podnošenja zahtjeva za dodjelu podrške.

Uslovi za dobijanje podrške za sprovođenje Mjere 3 (specifični kriterijumi)

Član 23

Pravo na dobijanje sredstava podrške iz Mjere 3 mogu ostvariti korisnici koji najkasnije do konačne isplate sredstava podrške imaju instalirani kapacitet proizvodnje i to:

- 1) u sektoru prerade mlijeka sa minimalnim kapacitetom dnevne prerade od 500 l mlijeka;
- 2) u sektoru prerade mesa:
  - klanice sa minimalnim kapacitetom dnevnog klanja (8 radnih časova) od deset grla goveda ili 20 grla svinja ili 30 grla ovaca ili koza ili 3.000 komada živine;
  - prerada mesa sa minimalnim kapacitetom godišnje prerade od 10 t;
- 3) u sektoru proizvodnje vina sa minimalnim godišnjim kapacitetom od 2.000 l vina;
- 4) u sektoru prerade maslina sa minimalnim godišnjim kapacitetom prerade od 500 kg;
- 5) u sektoru prerade ribe i akvakulture sa minimalnim kapacitetom godišnje prerade od 5 t.

Korisnici podrške iz stava 1 ovog člana i korisnici koji se bave preradom voća, povrća i ratarskih kultura (uključujući žitarice, gljive, pečurke, aromatično i ljekovito bilje), najkasnije prije konačne isplate sredstava podrške moraju biti upisani u odgovarajuće registre, u skladu sa zakonom.

Investicije za obnovljive izvore energije

Član 23a

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 3 za investicije za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi, mogu se koristiti ukoliko kapacitet sistema ne prelazi potrebe za energijom korisnika podrške, a proizvedena energija se koristi za sopstvene potrebe.

Korišćenje obnovljivih izvora energije

Član 24

- brisan -

Povećanje kapaciteta prerađivačkog pogona

Član 25

Ukoliko postojeći kapacitet prerađivačkog pogona nije u potpunosti iskorišćen, opravdanost investicije u proširenje kapaciteta prerađivačkog pogona mora se dokazati biznis planom.

Visina podrške

Član 26

Sredstva podrške iz Mjere 3 mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 40.000 € do 1.500.000 €.

Sredstva podrške iz stava 1 ovog člana dodjeljuju se u visini od 50% vrijednosti odobrenih prihvatljivih troškova.

Dodatna sredstva podrške od 10% u odnosu na sredstva iz stava 2 ovog člana mogu se dodijeliti za dio prihvatljivih/odobrenih troškova koji se odnosi na upravljanje otpadom, nusproizvodima, prečišćavanje otpadnih voda i iskorišćavanje otpada.

Korisnici sredstava podrške za Mjeru 7

Član 26a

Sredstva podrške iz Mjere 7 - podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma" (u daljem tekstu: podmjera 7.1) mogu koristiti:

- fizička lica, kao nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, upisana u registar poljoprivrednih gazdinstava najkasnije do dana objavljivanja javnog poziva, pod uslovom da se investicija realizuje isključivo u ruralnim područjima iznad 600 metara nadmorske visine;

- mikro i mala pravna lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo (u daljem tekstu: mikro i mala pravna lica), koja su osnovana ili posluju u ruralnim područjima, pod uslovom da se investicija realizuje isključivo u ruralnim područjima iznad 600 metara nadmorske visine.

Izuzetno od stava 1 alineja 2 ovog člana mikro i mala pravna lica osnovana izvan ruralnih područja mogu biti korisnici podrške, pod uslovom da se investicija realizuje isključivo u ruralnim područjima iznad 600 metara nadmorske visine.

Sredstva podrške iz Mjere 7 - podmjera 7.2 "Podrška investicijama za preradu na gazdinstvu" (u daljem tekstu: podmjera 7.2) mogu koristiti:

- fizička i/ili pravna lica (mikro i mala), kao nosioci porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, koja su najkasnije do dana objave javnog poziva upisana u registar poljoprivrednih gazdinstava i registrima za primarnu poljoprivrednu proizvodnju koje vode organ uprave nadležan za poslove bezbjednosti hrane, veterine i fitosanitarne poslove i/ili organ uprave nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i čija proizvodnja je u skladu sa zakonom kojim je uređena bezbjednost hrane.

Korisnici sredstava podrške iz stava 3 ovog člana koji su mikro i mala pravna lica moraju biti registrovani u CRPS-u za djelatnost prerade i/ili proizvodnje poljoprivrednih proizvoda.

Sredstva podrške iz Mjere 7 - podmjera 7.3 "Podrška investicijama za unapređenje zanata" (u daljem tekstu: podmjera 7.3) mogu koristiti fizička lica, sa mjestom prebivališta u ruralnom području iznad 600 metara nadmorske visine, gdje će se realizovati investicija.

Korisnici sredstava podrške iz Mjere 7 ne mogu biti pravna lica koja su u vlasništvu države sa više od 25% kapitala društva.

Ako je korisnik sredstava podrške Mjere 7 (podmjere 7.1 i 7.2) povezan i/ili ima partnerske odnose sa drugim pravnim licima, korisnik sredstava podrške i druga pravna lica koja su povezana i/ili imaju partnerske odnose sa korisnikom podrške, mogu ostvariti pravo na sredstva podrške kao jedan korisnik podrške.

Sektori za korišćenje sredstava podrške

Član 26b

Sredstva podrške iz Mjere 7 (podmjera 7.2) mogu se koristiti iz sljedećih sektora:

- 1) mlijeka;
- 2) voća i povrća;
- 3) žitarica;
- 4) vina;
- 5) maslina.

Prihvatljive investicije i troškovi

Član 26c

Sredstva podrške iz Mjere 7 (podmjere 7.1, 7.2 i 7.3) mogu se koristiti za podršku, i to za:

- 1) izgradnju i/ili rekonstrukciju objekata;
- 2) kupovinu opreme, uključujući kompjuterski hardver i softver, kao i specijalizovanu opremu i namještaj za osobe sa posebnim potrebama i djecu, do nivoa njihove tržišne vrijednosti;
- 3) izgradnju i/ili rekonstrukciju unutrašnjih pristupnih puteva na posjedu;
- 4) izgradnju i/ili rekonstrukciju postrojenja, instalaciju i/ili nabavku opreme za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi;
- 5) nabavku opreme i uređaja za tretman otpadnih voda.

Za realizaciju investicija iz stava 1 ovog člana, prihvatljivi troškovi za korišćenje sredstava podrške dati su u Prilogu 2 ove uredbe.

Opšti troškovi

Član 26d

Pored troškova iz Priloga 2 ove uredbe, sredstva podrške za sprovođenje Mjere 7 mogu se koristiti i za opšte troškove (naknade za usluge arhitekta, inženjera, drugih konsultanata i studija izvodljivosti) do 12% vrijednosti prihvatljivih troškova investicije, pod uslovom da troškovi pripreme biznis plana nijesu veći od 5% prihvatljivog troška investicije.

Ponude i/ili računi za opšte troškove investicije mogu se dostavljati samo od pravnih lica, odnosno nezavisnih ponuđača koji su registrovani za obavljanje djelatnosti za koju se daje ponuda ili izdaje račun.

Opšti troškovi za podnošenje zahtjeva za dodjelu podrške su prihvatljivi samo ako je u trenutku podnošenja zahtjeva dostavljena potrebna dokumentacija (biznis plan, tehnička i projektna dokumentacija) za dodjelu sredstava podrške za pokriće opštih troškova.

Neprihvatljivi troškovi za Mjeru 7

Član 26e

Troškovi za koje se ne mogu koristiti sredstva podrške iz Mjere 7 su:

- 1) porezi, naknade, takse, doprinosi, uključujući poreze na dodatu vrijednost (PDV);
- 2) carine, uvozne dažbine ili bilo koji drugi troškovi koji imaju ekvivalentan efekat;
- 3) kupovina, uzimanje u zakup ili lizing zemljišta i postojećih objekata;
- 4) kamate, novčane kazne, finansijske kazne i sudski troškovi;
- 5) operativni troškovi;
- 6) polovna oprema i mehanizacija;
- 7) bankarski troškovi, troškovi garancija i slični troškovi;
- 8) plaćanje u naturi;
- 9) pribavljanje dozvole za obavljanje proizvodnje, kupovinu životinja, biljaka i njihovo održavanje (uključujući troškove sadnje), amortizacija i troškovi zakupa;
- 10) troškovi održavanja i amortizacije;
- 11) nabavka potrošnog materijala;
- 12) troškovi obrtnih sredstava uključujući sitni inventar (jastuci, jorgani, posteljina, escajg uključujući svo posuđe, sijalice, sva oprema za kupatilo osim glavnih sanitarija, vješalice, nabavka umjetničkih slika/djela, saksije i cvijeće - hortikultura i drugo) i troškovi domaće radinosti.

Troškovi nastali prije zaključenja ugovora o dodjeli sredstava podrške nijesu prihvatljivi osim opštih troškova.

Stručna osposobljenost

Član 26f

Sredstva podrške za Mjeru 7 (podmjere 7.1 i 7.3) može da koristi korisnik podrške, koji:

- ima najmanje završen IV1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija za podmjeru 7.1,
- ispunjava uslove u skladu sa zakonom kojim je uređeno zanatstvo za podmjeru 7.3.

Sredstva podrške iz Mjere 7 (podmjera 7.2) može da koristi korisnik podrške, koji:

- ima najmanje završen IV1 nivo nacionalnog okvira kvalifikacija; ili
- ima najmanje tri godine iskustva u poljoprivrednoj proizvodnji, preradi ili uslugama vezanim za poljoprivredu; ili
- je završio obuku iz sektora za koji je podnio zahtjev za dodjelu podrške u trajanju od najmanje 50 časova.

Dokazi iz st. 1 i 2 ovog člana dostavljaju se najkasnije do konačne isplate sredstava podrške.

Ekonomska održivost korisnika

Član 26g

Korisnici sredstava podrške Mjere 7 - fizička lica ekonomsku održivost dokazuju biznis planom, a pravna lica ekonomsku održivost dokazuju biznis planom i finansijskim iskazima.

Korisnici sredstava podrške Mjere 7 čiji su ukupni troškovi za realizaciju investicije jednaki ili veći od EUR 50.000 izrađuju detaljan biznis plan, a korisnici čiji su ukupni troškovi za realizaciju investicije manji od EUR 50.000 izrađuju pojednostavljeni biznis plan.

Vlasništvo nad predmetom investicije

Član 26h

Pravo na dobijanje podrške za sprovođenje Mjere 7 mogu ostvariti korisnici podrške koji su najkasnije do dana konačne isplate sredstava podrške vlasnici predmeta investicije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na dobijanje podrške za sprovođenje Mjere 7 mogu ostvariti i korisnici podrške čija se investicija odnosi samo na opremanje objekta, pod uslovom da je objekat koji se oprema najkasnije do trenutka konačne isplate sredstava podrške u vlasništvu korisnika.

Uslovi za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 7 (podmjera 7.1)

Član 26i

Pravo na dobijanje sredstava podrške iz Mjere 7 (podmjere 7.1) mogu ostvariti korisnici podrške koji su najkasnije do dana konačne isplate sredstava podrške vlasnici isključivo komplementarnih ugostiteljskih objekata za pružanje usluga smještaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje turizam i ugostiteljstvo, i to:

- fizička lica za objekte: kuća, seosko domaćinstvo, turistički apartman i/ili kamp, sa maksimalno do 10 soba, odnosno 20 ležaja i/ili kampa do 15 smještajnih jedinica; i
- pravna lica za objekte: kuća, seosko domaćinstvo, turistički apartmanski blok (deset i više turističkih apartmana u okviru istog građevinskog objekta), turistički apartman, gostionica, hostel, etno selo, odmaralište i/ili planinarski dom, sa maksimalno do 15 soba, odnosno 30 ležaja.

Uslovi za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 7 (podmjera 7.2)

Član 26j

Pravo na dobijanje sredstava podrške iz Mjere 7 (podmjere 7.2) mogu ostvariti korisnici podrške za investicije u sektorima iz člana 26b ove uredbe, čiji objekti do dana konačne isplate sredstava podrške ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim je

uređena bezbjednost hrane i uredbom kojim su uređeni zahtjevi higijene za objekte i prostorije u kojima se proizvode male količine primarnih proizvoda za ishranu ljudi.

Uslovi za dobijanje sredstava podrške za sprovođenje Mjere 7 (podmjera 7.3)

Član 26k

Pravo na dobijanje sredstava podrške iz Mjere 7 (podmjere 7.3) mogu ostvariti korisnici koji najkasnije do dana konačne isplate sredstava podrške moraju biti upisani u Registar zanatlija u skladu sa zakonom kojim se uređuje zanatska djelatnost. Zanati prihvatljivi za podršku iz stava 1 ovog člana dati su u Prilogu 5 koji je sastavni dio ove uredbe.

Investicije za obnovljive izvore energije

Član 26l

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 7 za investicije za korišćenje obnovljivih izvora energije - fotonaponski sistemi, mogu se koristiti ukoliko kapacitet sistema energije prelazi prosječnu trogodišnju potrošnju energije za sopstvene potrebe korisnika.

Visina podrške

Član 26lj

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 7 (podmjera 7.1) mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 10.000 € do 150.000 €.

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 7 (podmjera 7.2) mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 10.000 € do 30.000 €.

Sredstva podrške za sprovođenje Mjere 7 (podmjera 7.3) mogu se dodijeliti za investicije čija ukupna vrijednost prihvatljivih troškova iznosi od 5.000 € do 15.000 €.

Sredstva iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dodjeljuje se u visini do 65% vrijednosti odobrenih prihvatljivih troškova.

Javni poziv

Član 27

Sredstva podrške iz Mjere 1, Mjere 3 i Mjere 7 (podmjere 7.1, 7.2 i 7.3) mogu se koristiti na osnovu zahtjeva za dodjelu podrške koji se podnosi na osnovu javnog poziva.

Javni poziv objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore", u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju i na internet stranici organa državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Javni poziv sadrži:

- 1) sektore za koje će se dodijeliti sredstva podrške;
- 2) prihvatljive investicije;
- 3) uslove za dodjelu podrške;
- 4) uslove za korisnike podrške;
- 5) visinu bespovratne podrške;
- 6) rok za podnošenje zahtjeva;
- 7) način podnošenja zahtjeva i dokumentacije koja se dostavlja uz zahtjev;

Neblagovremeni zahtjevi, kao i zahtjevi uz koje nije podnijeta sva neophodna dokumentacija tražena javnim pozivom neće se razmatrati.

Postupanje po zahtjevu za dodjelu podrške

Član 28

Nakon podnošenja zahtjeva za dodjelu podrške vrši se administrativna i kontrola na terenu.

Administrativnom kontrolom vrši se provjera kompletnosti dostavljene dokumentacije i prihvatljivosti zahtjeva za dodjelu sredstava podrške.

Provjera kompletnosti zahtjeva vrši se radi utvrđivanja blagovremenosti, potpunosti i valjanosti zahtjeva i dokumentacije podnijete uz zahtjev za dodjelu podrške.

Provjera prihvatljivosti zahtjeva vrši se radi utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova za dobijanje sredstava podrške propisanih zakonom, ovom uredbom i javnim pozivom.

Provjera novčanih vrijednosti navedenih u zahtjevu

Član 29

Provjera novčanih vrijednosti navedenih u zahtjevu za dodjelu podrške za nabavku roba, usluga i radova, kao i vrijednosti opštih troškova vrši se prilikom donošenja odluke o dodjeli podrške i isplati sredstava podrške.

Novčane vrijednosti iz stava 1 ovog člana moraju biti u skladu sa realnim i razumnim tržišnim cijenama.

Provjera realnosti i razumnosti novčanih vrijednosti iz stava 1 ovog člana vrši se na osnovu:

- 1) referentnih troškova (baza referentnih cijena); i/ii

- 2) poređenja različitih ponuda; i/iii
- 3) procjene komisije za evaluaciju; i/iii
- 4) drugih odgovarajućih metoda provjere.

Provjera realnosti i razumnosti novčanih vrijednosti za opšte troškove vrši se u skladu sa metodologijom za procjenu i opravdanost opštih troškova.

Kontrola na terenu prije odobravanja zahtjeva za dodjelu podrške

Član 30

Nakon izvršene administrativne kontrole prije odobravanja zahtjeva za dodjelu sredstava podrške vrši se kontrola na terenu.

Kontrola na terenu sprovodi se u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja na terenu u odnosu na podatke i dokaze navedene u zahtjevu za dodjelu sredstava podrške.

Predmet kontrole na terenu

Član 31

Prilikom obavljanja kontrole na terenu vrši se:

- 1) provjera poljoprivrednog zemljišta, zasada, stoke, poslovnih, proizvodnih i skladišnih prostora, objekata, opreme i mehanizacije, robe i poslovne dokumentacije (računi, dokumenti o ispunjavanju uslova, potvrde o plaćanju, garantni listovi, tehnički podaci, rješenja, ugovori, potvrde, podaci o korišćenim materijalima, obavljenom poslu i bankovni izvještaji u posjedu korisnika i sa njim povezanih lica) podnosioca zahtjeva za mjere koje su predmet podrške;
- 2) provjera svih podataka koji se odnose na prirodu, kvantitet i kvalitet roba i usluga;
- 3) provjera realizacije investicije i načina korišćenja sredstava podrške;
- 4) provjera usklađenosti realizacije investicije sa planskom i tehničkom dokumentacijom;
- 5) prikupljanje podataka i obavještenja od drugih nadležnih organa;
- 6) provjera označavanja investicije u skladu sa ugovorom o dodjeli podrške.

Kontrola se može najaviti 48 sati prije vršenja kontrole radi obezbjeđivanja da ne dođe do narušavanja cijeva i svrhe kontrole na terenu, a vrijeme i mjesto kontrole može se neposredno dogovoriti sa korisnikom sredstava podrške.

Korisnik sredstava podrške je dužan prilikom najave kontrole da lica koja vrše kontrolu obavijesti o svim promjenama na gazdinstvu ili o promjenama investicije.

Pored kontrola iz stava 1 ovog člana kontrole se mogu obavljati i u bilo kojem trenutku za vrijeme trajanja investicije.

Kriterijumi za bodovanje i rangiranje projekta

Član 32

Nakon izvršenih kontrola zahtjeva za dodjelu podrške vrši se bodovanje i rangiranje prihvatljivih zahtjeva koji ispunjavaju propisane uslove.

Bodovanje i rangiranje prihvatljivih zahtjeva vrši se u skladu sa kriterijumima datim u Prilogu 3 koji je sastavni dio ove uredbe.

Odluka o dodjeli sredstava podrške

Član 33

Nakon izvršene administrativne, terenske kontrole i bodovanja i rangiranja donosi se odluka o dodjeli sredstava podrške.

Odluka o odbijanju zahtjeva za dodjelu podrške

Član 34

Dodjela sredstava podrške neće se odobriti ako:

- 1) zahtjev nije blagovremen, potpun i nije izvršena dopuna dokumentacije;
- 2) zahtjev nije dostavljen na način propisanim javnim pozivom;
- 3) zahtjev ne ispunjava uslove propisane zakonom, ovom uredbom i javnim pozivom;
- 4) je protiv podnosioca zahtjeva pokrenut krivični postupak, postupak stečaja ili likvidacije, ili je osuđivan za krivična djela protiv imovine, platnog prometa i privrednog poslovanja i službene dužnosti;
- 5) podnosilac zahtjeva ima neizmirenih obaveza prema Ministarstvu;
- 6) podnosilac zahtjeva nije omogućio obavljanje kontrole na terenu;
- 7) je podnosilac zahtjeva koristio sredstava za finansiranje investicije iz člana 45 ove uredbe;
- 8) je podnosilac zahtjeva započeo realizaciju investicije uključujući i zaključivanje ugovora sa dobavljačima ili izvođačima u pravcu realizacije investicije, osim realizacije opštih troškova;
- 9) se utvrdi da korisnik sredstava podrške nije u mogućnosti da ispuni uslove i standarde utvrđene zakonom i IPARD II Programom;
- 10) se zahtjevom traže sredstva podrške za troškove ili investicije koje nijesu u skladu sa Prilogom 2 ove uredbe ili neprihvatljivi troškovi iz čl. 9, 20 i 26e ove uredbe;
- 11) je podnosilac zahtjeva dostavio neistinite ili pogrešne informacije koje se odnose na stvaranje vještačkih uslova sa ciljem dobijanja sredstava podrške;

- 12) postoji sukob interesa između korisnika podrške, korisnika podrške i ponuđača roba i usluga za realizaciju investicije;
- 13) se utvrdi da novčane vrijednosti iz člana 29 ove uredbe prevazilaze razumne i realne novčane vrijednosti;
- 14) je korisnik podrške evidentiran na Listi korisnika koji su zloupotrijebili finansijsku podršku.
- 15) podnosilac zahtjeva nije dokazao ekonomsku održivost gazdinstva ili pravnog lica korisnika podrške;
- 15a) podnosilac zahtjeva nije dostavio, za sve prihvatljive troškove, ponudu/e izdate od strane pravnog/pravnih lica koja su registrovana u skladu sa zakonom za obavljanje djelatnosti za koju se daje ponuda;
- 16) je ukupna vrijednost prihvatljivih troškova manja ili veća od iznosa iz člana 15 odnosno člana 26 ove uredbe, nakon izvršene provjere u skladu sa članom 29 ove uredbe.

Ugovor o dodjeli sredstava podrške

Član 35

Ugovor o dodjeli sredstava podrške zaključuje se na osnovu odluke o dodjeli sredstava podrške.

Ugovor o dodjeli sredstava podrške naročito sadrži:

- 1) ugovorne strane;
- 2) predmet ugovora;
- 3) prava i obaveze ugovornih strana;
- 4) visinu, rokove, uslove i način realizacije investicije;
- 5) način obavljanja kontrole na terenu;
- 6) uslove za izmjenu ili raskid ugovora;
- 7) način rješavanja sporova;
- 8) javnost podataka;
- 9) ostale bitne elemente od značaja za dodjelu sredstava podrške.

Zahtjev za isplatu avansa

Član 35a

Korisnik može da podnese zahtjev za isplatu avansa u iznosu do 50% odobrene podrške utvrđene ugovorom iz člana 35 ove uredbe u roku od 60 dana od dana zaključivanja ugovora.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, korisnik podnosi bankarsku ili ekvivalentnu garanciju, naplativu na prvi poziv koja mora biti važeća šest mjeseci nakon isteka roka za realizaciju investicije utvrđenog ugovorom, na iznos 110% zahtijevanog avansa.

Postupanje po zahtjevu za isplatu avansa

Član 35b

Nakon podnošenja zahtjeva za isplatu avansa vrši se administrativna kontrola u cilju provjere kompletnosti dostavljene dokumentacije i prihvatljivosti zahtjeva za isplatu avansa.

Odluka o isplati avansa

Član 35c

Nakon izvršene administrativne kontrole donosi se odluka o isplati avansa.

Ako je bankarska garancija izdata na iznos manji od iznosa iz člana 35a stav 2 ove uredbe, isplata avansa će biti izvršena najviše do iznosa obezbijeđenog dostavljenom garancijom iz člana 35a stav 2 ove uredbe.

Isplata avansa vrši se jednokratno.

Odluka o odbijanju zahtjeva za isplatu avansa

Član 35d

Zahtjev za isplatu avansa odbiće se ako:

- 1) nije podnjet u roku iz člana 35a stav 1 ove uredbe;
- 2) korisnik ne dostavi bankarsku ili ekvivalentnu garanciju ili dostavljena garancija nije validna, ili garancija nije izdata na period važenja utvrđen ugovorom;
- 3) je korisnik evidentiran kao korisnik koji je zloupotrijebio finansijsku podršku.

Izmjena ugovora o dodjeli sredstava podrške

Član 36

- brisan -

Realizacija investicije

Član 37

Nakon zaključenja ugovora iz člana 35 ove uredbe, korisnik je dužan da sačini poziv za dostavljanje ponuda za nabavku roba ili radova neophodnih za realizaciju investicije.

Poziv iz stava 1 ovog člana korisnik dostavlja Ministarstvu, radi objavljivanja na zvaničnoj internet stranici Ministarstva.

Poziv iz stava 1 ovog člana dostavlja se na obrascu 1 ili 2 u zavisnosti od vrste nabavke.

Ponude mogu dostavljati samo pravna lica koja su registrovana u skladu sa zakonom za obavljanje djelatnosti za koju se daje ponuda. Poziv iz stava 2 ovog člana sadrži minimalne tehničke specifikacije za nabavku opreme i predmjer radova za realizaciju građevinskog dijela radova.

Na internet stranici Ministarstva objavljuje se vrijeme i mjesto otvaranja ponuda.

Cijene u ponudama iskazuju se u EUR-ima.

Korisnik ne smije izabrati ponudu od ponuđača sa kojim je u sukobu interesa (ima vlasničke, srodničke ili partnerske odnose).

Investicija koja se odnosi na izgradnju ili rekonstrukciju objekata mora se realizovati u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

Korisnik podrške uz zahtjev za isplatu sredstava podrške dostavlja konačan izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru i dokaz da je objekat koji je predmet investicije upisan u katastar nepokretnosti.

Obrasci iz stava 3 ovog člana čine sastavni dio ove uredbe.

Zahtjev za isplatu sredstava podrške

Član 38

Korisnik sredstava podrške može da podnese zahtjev za isplatu sredstava podrške u cjelosti nakon završetka investicije ili zahtjev za isplatu podrške po fazama investicije koje su definisane ugovorom, u roku utvrđenom ugovorom o dodjeli sredstava podrške.

Ako korisnik podnosi zahtjev za isplatu podrške po fazama investicije, dio investicije za koji se podnosi zahtjev za isplatu podrške mora biti funkcionalna cjelina u skladu sa ugovorom o dodjeli sredstava podrške.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavljaju se:

- računi, dokazi o uplati i drugi dokazi o plaćenim troškovima iz Priloga 2 ove uredbe;
- dokazi o ispunjavanju uslova utvrđenih propisima kojima se uređuju izgradnja objekata i zaštita životne sredine;
- drugi dokazi u skladu sa ugovorom i javnim pozivom.

Troškovi nastali za realizaciju investicije prilikom podnošenja zahtjeva za isplatu iz stava 1 ovog člana moraju biti plaćeni u potpunosti.

Ako korisnik podnosi zahtjev za isplatu podrške po fazama investicije, ne može podnijeti zahtjev iz člana 35a ove uredbe.

Postupanje po zahtjevu za isplatu sredstava podrške

Član 39

Nakon podnošenja zahtjeva za isplatu sredstava podrške vrši se administrativna i kontrola na terenu.

Administrativnom kontrolom vrši se provjera kompletnosti dostavljene dokumentacije i prihvatljivosti zahtjeva za isplatu sredstava podrške.

Provjera kompletnosti zahtjeva vrši se radi utvrđivanja blagovremenosti, potpunosti i valjanosti zahtjeva i dokumentacije podnijete uz zahtjev za isplatu sredstava podrške.

Provjera prihvatljivosti zahtjeva vrši se radi utvrđivanja da li je investicija realizovana u skladu sa ugovorom o dodjeli sredstava podrške.

Kontrola na terenu zahtjeva za isplatu sredstava podrške vrši se u skladu sa čl. 30 i 31 ove uredbe.

Odluka o isplati sredstava podrške

Član 40

Isplata sredstava podrške vrši se u roku ne dužem od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva nakon utvrđivanja ispunjenosti uslova i izvršene kontrole na terenu.

Isplata sredstava podrške korisniku vrši se jednokratno, nakon završene cjelokupne investicije ili u najviše tri faze investicije definisane ugovorom o dodjeli sredstava podrške.

Kontrola na terenu nakon isplate sredstava podrške

Član 41

Kontrola na terenu nakon isplate sredstava podrške sprovodi se najmanje jednom u pet godina od dana isplate sredstava podrške.

Kontrola na terenu nakon isplate sredstava podrške vrši se u skladu sa čl. 30 i 31 ove uredbe.

Izmjene investicije

Član 42

Ukoliko se kontrolom na terenu utvrdi da je investicija završena sa malim izmjenama u odnosu na investiciju koja je odobrena ugovorom o dodjeli sredstava podrške, u iznosu manjem od 30% u odnosu na ukupnu vrijednost odobrenih sredstava podrške, a čija promjena nije rezultat nepravilnosti ili prevare, pod uslovom da je investicija je u potpunosti funkcionalna, sredstva podrške

umanjice se za iznos neprihvatljivog troška.

Odbijanje zahtjeva za isplatu sredstava podrške

Član 43

Zahtjev za isplatu sredstava podrške odbice se ako:

- 1) investicija nije realizovana u skladu sa uslovima propisanim zakonom, ovom uredbom, ugovorim i javnim pozivom;
  - 2) prikazani troškovi ne spadaju u troškove iz Priloga 2 ove uredbe;
  - 3) zahtjev za isplatu sredstava podrške nije dostavljen u roku propisanom ugovorom;
  - 4) se utvrdi odstupanje koje prelazi iznos od 30% ukupne vrijednosti odobrenih sredstava podrške;
  - 5) podnositelj zahtjeva ne omogući obavljanje kontrole na terenu;
  - 6) se objekti i oprema koji su predmet investicije za koji se traže sredstva podrške koriste na način protivno njenoj namjeni navedenoj u ugovoru o dodjeli sredstava podrške;
  - 7) se utvrdi razlika između dokaza priloženih uz zahtjev za isplatu i činjeničnog stanja utvrđenog prilikom vršenja kontrole na terenu;
  - 8) je protiv podnosioca zahtjeva pokrenut krivični postupak, postupak stečaja ili likvidacije, ili je osuđivan za krivična djela protiv imovine, platnog prometa i privrednog poslovanja i službene dužnosti;
  - 9) su utvrđene nepravilnosti u iznosu većem od 30% ukupne investicije ili neistiniti podaci - za isplatu sredstava podrške, a sredstva podrške nijesu isplaćena korisniku;
  - 10) se utvrdi da korisnik sredstava podrške nije ispunio uslove utvrđene ovom uredbom, ugovorom i javnim pozivom;
  - 11) je podnositelj zahtjeva dostavio neistinite ili pogrešne informacije, koje se odnose na stvaranje vještačkih uslova za isplatu sredstava podrške;
  - 12) se utvrdi da je investicija započeta prije potpisivanja ugovora o dodjeli sredstava podrške;
  - 13) nabavljena roba po pozivu za dostavljanje ponuda koja je veća od 100.000,00 eura ne potiče iz zemalja datih u Prilogu 4 koji je sastavni dio ove uredbe;
  - 14) se utvrde greške nastale tokom administrativne i kontrole na terenu zahtjeva za dodjelu podrške, a tiču se prihvatljivosti i funkcionalnosti investicije;
  - 15) se administrativnom ili kontrolom na terenu utvrdi da nabavljena roba i/ili oprema nije nova;
  - 16) se utvrdi da je korisnik koristio sredstava za finansiranje investicije iz člana 45 ove uredbe;
  - 17) postoji sukob interesa između korisnika i ponuđača/dobavljača roba i usluga za realizaciju investicije;
  - 18) ako investicija nije realizovana u skladu sa članom 37 ove uredbe;
  - 19) je korisnik podrške evidentiran kao korisnik koji je zloupotrijebio finansijsku podršku.
- Odbijanjem zahtjeva za isplatu istovremeno se raskida ugovor o dodjeli sredstava podrške i naplaćuje garancija iz člana 35a stav 2 ove uredbe.

Porijeklo roba i usluga

Član 44

Za sve robe i usluge date u ugovoru, ponudi i /ili račun, čiji ukupan iznos prihvatljivih troškova je manji od 100.000 € prihvatljive su za podršku bez obzira na države porijekla roba i usluga.

Za sve robe i usluge date u ugovoru, ponudi i /ili račun, čiji ukupan iznos prihvatljivih troškova je jednak ili veći od 100.000 € su prihvatljive za podršku, ukoliko potiču iz država datih u Prilogu 4 ove uredbe.

Dvostruko finansiranje

Član 45

Projekti koji se finansiraju iz iz Mjere 1, Mjere 3 i Mjere 7 (podmjere 7.1, 7.2 i 7.3) ne smiju se dodatno finansirati sredstvima:

- Evropske unije;
- budžeta Crne Gore i lokalne samouprave;
- iz donacija.

Broj projekata po korisniku sredstava podrške

Član 46

Sredstva podrške mogu se dodijeliti za podršku jednog projekta po javnom pozivu.

Korisniku sredstava podrške mogu se odobriti sredstva podrške za ukupno po tri projekta za svaku od mjera iz člana 1 ove uredbe.

Korisnik sredstava podrške u okviru iste mjere i podmjere može podnijeti novi zahtjev za dodjelu podrške tek nakon donošenja odluke o isplati sredstava podrške ili odluke o odbijanju zahtjeva za isplatu ili raskida ugovora za prethodno podržani projekat.

Povraćaj isplaćenih sredstava podrške

Član 47

Povraćaj neopravdano isplaćenih sredstava podrške nastalih kao rezultat administrativne greške ili nepravilnosti, vrši se na osnovu odluke o povraćaju sredstava podrške.

Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se u sljedećim slučajevima:

1) kada je korisnik ostvario sredstva na osnovu netačnih podataka i/ili ako ih je ostvario protivno uslovima i odredbama zakona, ove uredbe, javnog poziva i ugovora o dodjeli sredstava podrške;

2) u slučaju administrativne greške nastale prilikom dodjele ili isplate sredstava podrške;

2a) ako su tokom administrativne kontrole zahtjeva za isplatu sredstava podrške u cjelosti utvrđene nepravilnosti u iznosu većem od 30% ukupne investicije ili neistiniti podaci za isplatu sredstava podrške;

3) ako se nakon izvršene isplate sredstava podrške, na osnovu naknadne administrativne i/ili kontrole na terenu ili revizije korišćenja isplaćenih sredstava podrške, utvrdi nepravilnost učinjena od strane korisnika;

4) ako korisnik ne dopusti obavljanje kontrole na terenu.

Povraćaj sredstava podrške vrši se u roku od 30 dana od dana prijema odluke o povraćaju sredstava.

Ako korisnik sredstava ne izvrši povraćaj u roku iz stava 3 ovog člana, dužan je da plati zakonsku zateznu kamatu, osim u slučaju iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

Zakonska zatezna kamata za povraćaj sredstava računa se od dana isteka roka za povraćaj sredstava do dana povraćaja sredstava.

Ako korisnik ostvari pravo na isplatu sredstava podrške za novi projekat, a utvrđeno je da nije izvršio povraćaj sredstava u skladu sa st. 1 do 5 ovog člana, odobreni iznos sredstava za isplatu podrške umanjice se za iznos sredstava koji nije vraćen.

Stupanje na snagu

Član 48

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

NAPOMENA REDAKCIJE: *Priloze u PDF formatu možete preuzeti klikom na sledeći link:*

Prilog 1 (Lista prihvatljivih poljoprivrednih proizvoda)

Prilozi 2 i 3

Prilog 4 (Države za nabavku roba i usluga)

Prilog 5

Obrasci 1 i 2